

ISSN: 3060-4613

MAKTABGACHA
VA MAKTAB
TA'LIMI VAZIRLIGI

O'zbekiston
Milliy Pedagogika
Universiteti

No6(6)
2026

- 13.00.00 Pedagogika fanlari
- 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
- 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
- 13.00.03 Maxsus pedagogika
- 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
- 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
- 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
- 13.00.07 Ta'limda menejment
- 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
- 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
- 07.00.00 Tarix fanlari
- 19.00.00 Psixologiya fanlari
- 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
- 02.00.00 Kimyo fanlari
- 03.00.00 Biologiya fanlari
- 09.00.00 Falsafa fanlari
- 10.00.00 Filologiya fanlari
- 11.00.00 Geografiya fanlari

M

AKTABGACHA VA AKTAB TA'LIMI

Pedagogika, psixologiya fanlariga ixtisoslashgan ilmiy jurnal

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Elektron nashr. 374 sahifa,
22-iyun, 2026-yil.

BOSH MUHARRIR:

Karimova E'zoza Gapijanovna – O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vaziri

BOSH MUHARRIR O'RINBOSARI:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Pedagogika fanlari doktori, professor

TAHRIRIYAT KENGASHI A'ZOLARI

Ibragimov X.I. – pedagogika fanlari doktori, akademik
Shoumarov G'.B. – psixologiya fanlari doktori, akademik
Qirg'izboyev A.K. – Tarix fanlari doktori, professor
Jamoldinova O.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Sharipov Sh.S. – pedagogika fanlari doktori, professor
Shermuhhammadov B.Sh. – pedagogika fanlari doktori, professor
Ma'murov B.B. – pedagogika fanlari doktori, professor
Madraximova F.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Kalonov M.B. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Nabiyev D.X. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Qo'ldoshev Q. M. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Ikramxanova F.I. – filologiya fanlari doktori, professor
Ismagilova F.S. – psixologiya fanlari doktori, professor (Rossiya)
Stoyuxina N.Yu. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Rossiya)
Magauova A.S. – pedagogika fanlari doktori, professor (Qozog'iston)
Rejep O'zyurek – psixologiya fanlari doktori, professor (Turkiya)
Woosyu Cha – Koreya milliy ta'lim universiteti rektori (Koreya)
Polonnikov A.A. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Belarus)
Mizayeva F. O. – Pedagogika fanlari doktori, dotsent
Baybayeva M.X. – pedagogika fanlari doktori, professor
Muxsiyeva A.T. – pedagogika fanlari doktori, professor
Aliyev B. – falsafa fanlari doktori, professor
Abdullayeva N. Sh. – Pedagogika fanlari doktori (DSc), professor
Doniyorov S. M. – “Yangi O'zbekiston” va “Pravda Vostoka” gazetalari tahririyati DM bosh muharriri, O'zbekiston Respublikasida xizmat ko'rsatgan jurnalist, filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
G'afurov D. O. – falsafa fanlari doktori (Phd)
Shomurodov R.T. – iqtisodiyot fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Mirzayeva F. O. – pedagogika fanlari doktori (DSc), dotsent
Jalilova S.X. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Bafayev M.M. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Usmonova D.I. – Samarqand iqtisodiyot va servis institute dotsenti
Saifnazarov I. – falsafa fanlari doktori, professor
Nematov Sh.E. – pedagogika fanlari nomzodi (PhD)
Tillashayxova X.A. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Yuldasheva F.I. – pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Yuldasheva D.B. – filologiya fanlari bo'yicha falsafa (PhD) doktori, dotsent
Tangriyev A. T. – Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti kafedra professori
Ashurov R. R. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Panjiyev M. A. – Qashqadaryo viloyati Maktabgacha va maktab ta'limi boshqarmasi boshlig'ining birinchi o'rinbosari
Xudayberganov N. A. – Xorazm Ma'mun akademiyasi Tabiiy fanlar bo'limining katta ilmiy xodimi, biologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Vaxobov Anvar Abdusattor o'g'li – Pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori, dotsent

Muassis: “Tadbirkor va ishbilarmon” MChJ

Hamkorlarimiz: O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vazirligi, O'zbekiston milliy pedagogika universiteti

EDITOR-IN-CHIEF:

Karimova E'zoza Gapirzhanovna – Minister of Perschool and School Education of the Republic of Uzbekistan

DEPUTY EDITOR-IN-CHIEF:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

EDITORIAL BOARD MEMBERS:

Ibragimov X.I. – Doctor of Pedagogical Sciences, Academician

Shoumarov G. B. – Doctor of Psychological Sciences, Academician

Qirg'izboyev A. K. – Doctor of Historical Sciences, Professor

Jamoldinova O.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Sharipov Sh.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Shermuhhammadov B.Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Ma'murov B.B. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Madraximova F.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Kalonov M.B. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Nabiyev D.X. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Koldoshev K. M. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Ikramxanova F.I. – Doctor of Philological Sciences, Professor

Ismagilova F.S. – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Russia)

Stoyuxina N.Yu. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Russia)

Magauova A.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Kazakhstan)

Rejep O'zyurek – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Turkey)

Wookyu Cha – President of the National University of Education, Korea (South Korea)

Polonnikov A.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Belarus)

Mizayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Baybayeva M.X. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Muxsiyeva A.T. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Aliyev B. – Doctor of philosophy, professor

Abdullayeva N. Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences (DSc), Professor

Doniyorov S. M. – Editor-in-Chief of the DM Editorial Office of the newspapers “Yangi O'zbekiston” and “Pravda Vostoka”, Honored Journalist of the Republic of Uzbekistan, Doctor of Philosophy (PhD) in Philology, Associate Professor

Gafurov D. O. – Doctor of Philosophy (PhD)

Shomurodov R.T. – Candidate of Economic Sciences (PhD), Associate Professor

Mirzayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences (DSc), Associate Professor

Jalilova S.X. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Bafayev M.M. – Doctor of Philosophy in Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Usmonova D.I. – Associate Professor, Samarkand Institute of Economics and Service

Saifnazarov I. – Doctor of philosophy, professor

Nematov Sh.E. – Candidate of Pedagogical Sciences (PhD)

Tillashayxova X.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Yuldasheva F.I. – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences (PhD), Associate Professor

Yuldasheva D.B. – Doctor of Philosophy (PhD) in Philological Sciences, Associate Professor

Tangriyev A.T. – is a professor of Tashkent State University of Economics

Ashurov R. R. – Doctor of Philosophy (PhD) in Psychology, Associate Professor

Panjiyev M. A. – First Deputy Head of the Department of Preschool and School Education of the Kashkadarya Region

Khudaiberganov N. A. – Senior Researcher of the Department of Natural Sciences of the Khorezm Mamun

Academy, Doctor of Philosophy (PhD) in Biological Sciences

Vakhobov Anvar Abdusattor oglu – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences, Associate Professor

“Maktabgacha va maktab ta'limi” jurnali O'zbekiston Respublikasi Oliy attestatsiya komissiyasining quyidagi qarorlariga asosan pedagogika va psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD) hamda fan doktori (DSc) ilmiy darajasiga talabgorlarning dissertatsiyalaridagi asosiy ilmiy natijalarni chop etish uchun milliy ilmiy nashrlar ro'yxatiga kiritilgan:

Pedagogika fanlari bo'yicha: OAK Kengashi tavsiyasi (26.08.2024-y., №11-05-4381/01) asosida:

- Ekspert kengashi (29.10.2024-y., №10)
- Rayosat qarori (31.10.2024-y., №363/5)

Psixologiya fanlari bo'yicha: Toshkent davlat pedagogika universiteti murojaatiga asosan OAK tavsiyasi (24.04.2025-y., №11-05-2566/01):

- Ekspert kengashi (25.05.2025-y., №10)
- Rayosat qarori (08.05.2025-y., №370/5)

“Maktabgacha va maktab ta'limi”
jurnali

26.09.2023-yildan

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti
Administratsiyasi huzuridagi Axborot
va ommaviy kommunikatsiyalar
agentligi tomonidan **№C-5669363**
reyestr raqami tartibi bo'yicha
ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: **№136361**

MUNDARIJA

“Kitobxonlar klubi” modelining ingliz tili to‘garak mashg‘ulotlarida o‘quvchilarning kognitiv kompetensiyasini rivojlantirish mexanizmlari.....	10
Madaminova Gulzira Gulamkadirovna	
Bo‘lajak pedagoglarning kasbiy faoliyatida suggestiv yondashuvning o‘rni	14
Arolov Davronjon Davlataliyevich	
Akmeologik yondashuv asosida maktabgacha ta‘lim direktor o‘rinbosarlarining kasbiy kompetensiyasini rivojlantirish mexanizmini takomillashtirish	19
Asatullayeva Sitora Dilmurod qizi	
Hozirgi o‘zbek tilida neologizmlarning tarixi va bugungi kun taraqqiyoti.....	22
Bektosheva Mehinbonu Abdumalik qizi	
Maktabgacha ta‘lim tashkilotlari bolalarida jamoada ishlash ko‘nikmalarini shakllantirishning pedagogik-psixologik xususiyatlari	26
Djurayeva Dilfuza Nuriddin qizi	
Korpus lingvistikasi vositalari yordamida bo‘lajak ingliz tili o‘qituvchilarining til tahlili ko‘nikmalarini shakllantirish metodikasi.....	30
Eshonqulova Sarvinoz Yashinovna	
Talabalarning shaxsiy sifatlarini rivojlantirishda sun‘iy intellektning o‘rni va ahamiyati.....	35
Hojiyeva Nasiba Bahodirovna	
Logopedik mashg‘ulotlarni tashkil etish va rejalashtirish moduliga oid mustaqil ta‘lim topshiriqlarini integrativ modellashtirishning innovatsion texnologiyalari.....	39
Ibroximova O‘g‘iloy Inomjon qizi	
Jismoniy tarbiya darslarida ortiqcha vaznli bolalarga differensial yondashuvning ahamiyati	43
Yuldashev Bobirjon Noibjon o‘g‘li	
Maktabgacha ta‘lim tashkilotida xalq og‘zaki ijodi vositasida bolalarning axloqiy sifatlarini shakllantirishning ahamiyati.....	48
Muradxanova Munisaxon Ikrom qizi	
Bo‘lajak psixologlarda altruistik xulq motivlarini rivojlantirishning psixologik imkoniyatlari	54
Nusratova Mexriniso Baxshilloevna	
Inklyuziv ta‘lim tushunchasi va uning zamonaviy pedagogik paradigmalar tizimidagi o‘rni.....	59
Pulatova Dilfuza Azamkulovna	
Magistrlarda “Imposter sindromi”ni yengish orqali kreativ salohiyatni rivojlantirishning psixologik mexanizmlari.....	66
Qayumov Baxtiyor Zokirjon o‘g‘li	
Kichik maktab yoshidagi bolalar nutqining fonematik rivojlanishi	70
Qurbonova Sevara Suyunovna	
Mikrobiologiya ta‘limida individual pedagogik texnologiyalarni joriy etish mexanizmlari	74
Raxmatov Oxunjon Soibjonovich	
“Estetik tarbiya”, “kreativ kompetensiya”, “estetik tarbiya mexanizmlari” tushunchalarining konseptual asoslari.....	79
Saidova Feruza Akramovna	
Zamonaviy ta‘lim jarayonida neyropedagogika yordamida nutqiy ko‘nikmalarni rivojlantirish.....	84
Sidiqova Yulduz Sobirovna	
“So‘nggi jadid” Begali Qosimovning ilmiy-pedagogik merosi.....	88
Toxirova Dilshoda Inom qizi	
Ona tili darslarida o‘qib tushunish ko‘nikmasini rivojlantiruvchi mashq va topshiriqlar ustida ishlash	92
Turg‘unova Nilufar Muxiddin qizi	
Ingliz, golland va o‘zbek tillaridagi frazeologizmlarning lingvostatistik xususiyatlari.....	96
Xaydarova Go‘zalxon	

Maktabgacha yoshdagi bolalarda hayotiy kompetensiyalarni shakllantirishda yumshoq ko'nikmalarning ahamiyati.....	101
<i>Xolmatova Dilshoda Sherali qizi</i>	
Farzandlarda kitobxonlik madaniyatini rivojlantirishda oilaning pedagogik imkoniyatlari	105
<i>Yusupova Diloromxon Sabirdjanovna</i>	
Yoshlarda tanqidiy fikrlash ko'nikmalarini rivojlantirish orqali sotsial manipulyativ ta'sirlarga psixologik barqarorlikni shakllantirish.....	109
<i>Qosimova Sarvinoz Baxtiyorovna</i>	
O'quvchilarda modellashtirish ko'nikmalarini shakllantirishga ko'maklashadigan faoliyat usullari	114
<i>Abdurazzaqov O'ktam Abduqayumovich</i>	
Dizartriya shakllarining klinik-patogenetik tahlili va differensial diagnostikasi	120
<i>Axmedova V. T.</i>	
Boshlang'ich sinflarda fanlararo yondashuvga asoslangan integrativ topshiriqlar ishlab chiqishning uslubiy asoslari.....	127
<i>Elmurodova Inoyat Abdumutalibovna</i>	
Deviant xulq-atvorli o'smirlar ijtimoiylashuvining psixologik determinantlari.....	132
<i>Elov Ziyodullo Sattorovich</i>	
Sun'iy intellekt texnologiyalari asosida talabalar o'quv natijalarini baholashning pedagogik modeli.....	138
<i>Ernazarov Mirzohid Yo'ldosh o'g'li</i>	
Tibbiyot oliy ta'lim muassasalarida biokimyo fanini raqamli texnologiyalar asosida o'qitish metodikasi	145
<i>Mamadaliyeva Zarina Raxmat qizi</i>	
Boshlang'ich ta'limda kognitiv tilshunoslikni joriy etish masalalar	150
<i>Mamatova Gulshan Amankulovna</i>	
Doston musiqiy merosini o'rganishni uslubiy takomillashtirish mazmuni.....	153
<i>Qo'shayev Ilhom Axtamovich, Nasirova Sevinch Ismatovna</i>	
"Elektr yoritish" fanida mustaqil ta'limning zamonaviy shakllari.....	157
<i>Nasretdinova Feruza Nabiyeвна</i>	
Maktabgacha va maktab yoshidagi bolalarda sog'lom turmush tarzi madaniyatini shakllantirish	162
<i>Nazarova Dildora Asatovna, Kuchkorova Robiya Shuxrat qizi</i>	
Dual ta'limda oliy ta'lim va maktabgacha ta'lim tashkilotlari o'rtasidagi hamkorlikning mazmuni.....	167
<i>Qoraboyeva Zohidaxon To'lanboyevna, Tursunbayeva Sevara Abdullo qizi</i>	
A Methodological Model for Developing Pedagogical Reflection in Pre-Service EFL Teachers.....	172
<i>Rahimberdiyeva Maftuna Rakhimberdi kizi</i>	
Bo'lajak o'qituvchilarda sog'lom turmush tarzining kasbiy kompetentlikka ta'siri	177
<i>Raximova Saboxat Qaxramon qizi</i>	
Bo'lajak o'qituvchilarning kasbiy kompetentligini rivojlantirishda interaktiv texnologiyalar va faol ta'lim metodlarining samaradorligi	182
<i>Safarova Nigora Nasilloevna</i>	
Maktabgacha ta'lim jarayonida interfaol usullarning mazmuni, turlari va funksional ahamiyati.....	190
<i>Safarova Soliha Ilhomovna</i>	
Talabalarni ma'naviy tarbiyalash jarayonida diagnostik metodlardan samarali foydalanishning ahamiyati... 196	
<i>Saotmuratova Zebo Yuldash qizi</i>	
Musiqqa ta'limida interfaol metodlardan foydalanishning didaktik imkoniyatlari.....	200
<i>Saparov Raxim Muratbayevich</i>	
Maktabgacha yoshdagi tarbiyalanuvchilarning mantiqiy fikrlashini rivojlantirish ijtimoiy zarurat sifatida.....	204
<i>Xolmatova Yodgoroy Baxtiyorjon qizi</i>	
Energetika fanlarini o'qitishda sun'iy intellektdan foydalanishning pedagogik afzalliklari.....	208
<i>Zoxidov Iqboljon Zokirjonovich</i>	
Методическая модель контекстуального обучения в формировании лингвокультурной компетенции при обучении русскому языку в национальных группах	213
<i>Рустамова Ферузaxon Махмуджановна</i>	

MUNDARIJA СОДЕРЖАНИЕ CONTENTS	Integrating Artificial Intelligence into EFL Academic Writing Instruction: Opportunities, Challenges, and Pedagogical Implications..... 218 Allamurodov Elyor Tursun ugli
	Sahna nutqida adabiy tur va janrlarning metodik talqini..... 223 Dilrabo Jumanova
	Sun'iy intellekt asosidagi ta'lim ekotizimi: imkoniyatlar va xavflar 227 Oqil Ochilov Lutfullo o'g'li
	Z avlod bilan ishlashda ta'lim va tarbiyaga oid zamonaviy tendensiyalar 232 Ravshanov Sanjar Tolibjonovich
	Talabalarni ma'naviy tarbiyalash jarayonida diagnostik metodlardan samarali foydalanishning ahamiyati... 235 Saotmuratova Zebo Yuldash qizi
	Tarixiy-ilmiy materiallar va zamonaviy texnologiyalar integratsiyasi asosida boshlang'ich sinf o'quvchilarining geometrik tafakkurini rivojlantirish metodikasi..... 239 Toshpulatova Mamura Ismailovna, Mannonova Dilafro'z Ravshan qizi
	Davlat-xususiy sherikchilik asosidagi maktabgacha ta'lim tashkilotlarini boshqarish va muvofiqlashtirish ... 244 Xakimov Abdug'ulom Soyibjonovich
	Ingliz tilini boshqa sohadagilarga o'qitishda grammatik jihatlar 247 Ataboyeva Guliruxsor Baxtiyor qizi
	Methodological Foundations for Developing Environmental Education Through the Integration of Climate Change Education Into Biology Lessons in General Secondary Schools..... 250 Abdurakhmanova Iqbolkhon Yulchiyevna
	Sharq va G'arb mutafakkir olimlarining oila va farzand tarbiyasi borasidagi qarashlari 255 Berdiyeva Dilnoza A'zamovna
	Ommaviy sport turlari yordamida ayollarni sog'lom turmush tarziga yo'naltirishda ilmiy yondashuv 258 Charos Axmadova
	STEAM integratsiyasi orqali maktab o'quvchilarida tadbirkorlik ko'nikmalarini rivojlantirish 262 Choriyor Maxmatraimov Eshmamatovich
	Maktabgacha ta'lim kafedrasida bo'lajak tarbiyachilarni innovatsion-metodik faoliyatga tayyorlashni transformatsion boshqarish texnologiyasi 267 Djalalov Baxromjan Begmurzayevich
	Raqamli transformatsiya sharoitida yosh ota-onalarda yolg'izlik hissining namoyon bo'lishiga ta'sir etuvchi ijtimoiy-psixologik va etnopsixologik omillar 272 Erimmetova Nafisa Bahromovna
	Zamonaviy ta'lim muhitida talabalarning ijtimoiy-psixologik adaptatsiyasi va uning strategiyalari 279 Haqberdiyeva Dinora Qobil qizi
	Maktab direktorlarining moliyaviy boshqaruv kompetensiyalarini rivojlantirish texnologiyalari..... 283 Karimov Jaxongir Abdunabiyevich
	Jadidlar merosiga e'tibor: tarixiy xotira va ma'naviy tiklanish omili..... 287 Madaminova Shaxodat Shomurotovna
	Sun'iy intellekt texnologiyalarining ta'limdagi o'rni va nutqni baholashdagi imkoniyatlari..... 293 Mahmudova Maftuna Aktam qizi
	Effectiveness of Simulator Technologies in Pilot Training: an Experimental Study 297 Maksudov Ilhomjon Turgunboy o'g'li
	Yangi O'zbekistonda o'qituvchi maqomining huquqiy kafolatlari va pedagogik faoliyat samaradorligi..... 301 Menlibayeva Azima Oralbayevna, Oralbayeva Aziza
	Raqamli jamiyat sharoitida ong transformatsiyasining falsafiy jihatlari..... 305 Muxitdin Nazarov
	10-11-sinf o'quvchilarida o'qishdan yozuvga o'tish ko'nikmasini rivojlantirishning bosqichli metodik tizimi ... 310 Nazarova Shoiraxon Abdumo'min qizi
	Zamonaviy ta'lim paradigmasida "potensial" tushunchasi: shaxsning rivojlanishga qaratilgan ichki imkoniyatlari, bilim, ko'nikma, qobiliyat va kompetensiya..... 314 Qurbonova Gulmira Alisher qizi

Deffenbacherning driving anger scale metodi asosida haydovchilarning agressiv xulq-atvorining psixologik xususiyatlarini jinslar kesimida o'rganish	318
Rahim Usmonov Raxmonali o'g'li	
Sun'iy intellekt texnologiyalaridan foydalanishning pedagogik-psixologik mexanizmlari.....	323
Sadoqat Sarmanova Shermahmatovna	
Vizual axborot: paydo bo'lish tarixi, qo'llanish sohalari va ta'lim jarayonidagi ahamiyati.....	328
To'g'izboyev Faxriddin Ulashovich	
Fizika darslarini tashkil etishning mazmuni, mohiyati va didaktik tamoyillari.....	334
Turabova Lobar Xusen qizi	
Ekstrakorporal urug'lantirish orqali tug'ilgan bolalarda xotiraning rivojlanishi	339
Usmonova Xusnora Ergashovna	
Raqamli ta'lim muhitida boshlang'ich sinf o'quvchilarining emotsional barqarorligini shakllantirish	344
Yusupova Diloromxon Sabirdjanovna	
Milliy va xalq o'yinlari vositasida talabalarni sog'lomlashtirish.....	347
Ahmedov Gayratjon Kosimovich	
Деонтология медицинского персонала: этико-профессиональные ориентиры в условиях современной медицины.....	350
Бабаджанова Гулчеҳра	
Формирование творческого восприятия учащихся на уроках музыки.....	355
Габдульманова Ильнура Минисламовна	
Qizlar tarbiyasida maktab va mahalla hamkorligi monitoring tizimini takomillashtirishning pedagogik asoslari.....	358
Abdurazoqova Marg'uba Muxammad qizi	
Maktabgacha ta'lim tarbiyachilarida iqtisodiy tushunchalarni shakllantirish pedagogik muammo sifatida	362
Ergashova Dilafro'z	
Bo'lajak tarbiyachilarda kasbiy karyerani shakllantirishning metodologik asoslari	365
Hayitova Sarvinoz Mahmudovna, Ilmiy rahbar: Ashirova Sojida Baxromovna	
Pedagogical and Methodological Foundations for Developing an Interactive Mobile Application for Teaching English to Preschool Children (Based on the Solobee Project)	368
Khurshida Kuchkarova	

STEAM INTEGRATSIYASI ORQALI MAKTAB O'QUVCHILARIDA TADBIRKORLIK KO'NIKMALARINI RIVOJLANTIRISH

Choriyor Maxmatraimov Eshmamatovich

Surxondaryo viloyati pedagogik mahorat markazi o'qituvchisi

Annotatsiya: Maqolada umumta'lim maktablarida STEAM loyihalari orqali o'quvchilarda tadbirkorlik ko'nikmalarini rivojlantirish yo'llari, tadbirkorlik faoliyatini rivojlantirish hamda ularni dars jarayonlarida qo'llash mexanizmlari tahlil qilinadi. Muallif tomonidan STEAM loyihalari orqali tashkil etilgan mashg'ulotlar o'quvchilarda tashabbuskorlik, ijodkorlik, moliyaviy savodxonlik, jamoada ishlash va liderlik kabi muhim kompetensiyalarni rivojlantirishi amaliy mashg'ulotlar, simulyatsiyalar va treninglar, hamkorlik dasturlari, innovatsion texnologiyalar hamda integratsiyalashgan ta'lim mexanizmlari orqali amalga oshirilishi ta'kidlanadi.

Kalit so'zlar: STEAM loyihalari, tadbirkorlik ko'nikmalari, moliyaviy savodxonlik, biznes-reja, simulyatsiya va trening, innovatsion texnologiyalar.

Abstract: The article analyzes the ways of forming entrepreneurial skills in students based on STEAM projects in secondary schools, the mechanisms for developing entrepreneurial activity, and their use in the teaching process. The author emphasizes that classes organized on the basis of STEAM projects develop important competencies in students, such as initiative, creativity, financial literacy, teamwork, and leadership, through practical exercises, simulations and training sessions, collaborative programs, innovative technologies, and integrated learning mechanisms.

Key words: STEAM projects, entrepreneurial skills, financial literacy, business plan, simulation and training, innovative technologies.

Аннотация: В статье анализируются способы формирования предпринимательских навыков у учащихся средних школ на основе STEAM-проектов, механизмы развития предпринимательской деятельности и их использование в учебном процессе. Автор подчёркивает, что занятия, организованные на основе STEAM-проектов, развивают у учащихся важные компетенции, такие как инициативность, креативность, финансовая грамотность, командная работа и лидерство, посредством практических упражнений, симуляций и тренингов, совместных программ, инновационных технологий и интегрированных механизмов обучения.

Ключевые слова: STEAM-проекты, предпринимательские навыки, финансовая грамотность, бизнес-план, симуляция и тренинг, инновационные технологии.

KIRISH

Bugungi globallashuv sharoitida yoshlarni tadbirkorlik faoliyatiga yo'naltirib o'qitish, jumladan, ularning ish bilan bandligini ta'minlash, tadbirkorlik faoliyatiga bo'lgan intilishlarini qo'llab-quvvatlash hamda turli yot g'oyalar ta'siriga tushib qolishining oldini olish muhim o'rin tutadi. Shuni ta'kidlash o'rinliki, o'quvchilarni tadbirkorlik faoliyatiga keng jalb etish, mamlakatimizdagi iqtisodiy-ijtimoiy o'zgarishlarga chuqur bilimli, yuksak saviyali, mustaqil fikrlaydigan yoshlarning bu boradagi ishtirokini ta'minlash bugungi kundagi asosiy vazifalardan biri hisoblanadi.

Ma'lumki, o'quvchilarning tadbirkorlik ko'nikmalariga ega bo'lishida ta'lim muassasalarida ana shu yo'nalishda tashkil etiladigan faoliyat o'ziga xos o'rin tutadi. Shu sababli ta'lim muassasalarining imkoniyatlaridan samarali foydalangan holda tadbirkorlikni tashkil etish yoshlarda ishlab chiqarish, mehnat va ijtimoiy faoliyatga nisbatan ijobiy hamda mas'uliyatli munosabatni qaror toptirishda dolzarblik kasb etadi. Shu bois tadbirkorlik ta'limi yoshlarga yangi ish o'rinlari yaratish, innovatsiyalarni joriy etish va iqtisodiy mustaqillikka erishish imkonini berish bilan birga, ularning shaxsiy rivojlanishiga ham hissa qo'shadi.

Tadbirkorlikka oid bilim va ko'nikmalar nafaqat o'z biznesini boshlashda, balki hayotning boshqa sohalari ham foydali bo'lib, yoshlarning tanqidiy va kreativ fikrlashi, muammolarni hal etishi, qat'iylik ko'rsatishi

kabi kompetensiyalarni shakllantiradi. Tadbirkorlik ta'limiga bo'lgan ehtiyoj xalqaro miqyosda ham tan olingan. Masalan, Yevropa Ittifoqi 2014-yildayoq barcha a'zo davlatlarga maktabdan boshlab oliy ta'limgacha tadbirkorlik ta'limini milliy o'quv dasturlariga kiritishni tavsiya etgan edi ^[1].

Tadbirkorlikni o'rganish yoshlarni "yaratuvchan, ilg'or va mustaqil ishlashga qobil" etib tarbiyalash, ularda shaxsiy mas'uliyat va murosa qilish qobiliyatini rivojlantirish uchun muhim deb hisoblanadi. "STEAM loyihalari" (School Enterprise and Applied Methodology) o'quvchilarning nazariy bilimlarini amaliyot bilan uyg'unlashtirish, kichik biznes loyihalari orqali ularni tashabbuskorlik, jamoada ishlash, moliyaviy savodxonlik va mas'uliyat kabi ko'nikmalarga ega bo'lishiga xizmat qiladi ^[2].

STEAM loyihalari orqali maktab o'quvchilarida tadbirkorlik ko'nikmalarini rivojlantirish nafaqat ta'lim jara-yonining samaradorligini oshiradi, balki mamlakatning iqtisodiy taraqqiyotiga hissa qo'shadigan yosh avlodni tayyorlashda ham muhim ahamiyat kasb etadi. Hozirgi davrda ta'limni tadbirkorlik bilan uyg'unlashtirish xalq xo'jaligi, qishloq xo'jaligi va fermerlar faoliyatini rivojlantirishda ilmiy, psixologik va pedagogik jihatdan muhim ahamiyatga ega. Tadbirkorlik elementlarining umumta'lim maktablarida o'qitiladigan fanlar tizimidan o'rin olishi shakllanib borayotgan yosh avlodni hozirgi zamon ishlab chiqarishining eng muhim tarmoqlarining nazariy va amaliy asoslari bilan tanishtirish imkonini beradi.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Zamonaviy adabiyotlar maktab o'quvchilarining tadbirkorlik ko'nikmalari an'anaviy biznes vositalarini erta o'zlashtirish emas, balki ko'ndalang kompetensiyalar majmuasi ekanligini ta'kidlaydi: tashabbuskorlik, ijodkorlik, noaniqlik va tavakkalchilikka chidamlilik, o'zini o'zi boshqarish, boshqalar uchun qiymat yaratishga yo'naltirilganlik, jamoaviy ish va muloqot. Ushbu kompleksni rivojlantirishga qaratilgan tadqiqotlar turli xil shkala va vositalarni taklif qilgan. Masalan, R. Xizrich va M. Piters tadbirkorlik munosabatlarini STEM karyeralariga qiziqish bilan bog'laydigan STEM tadbirkorlik karyerasiga qiziqish shkalasini ishlab chiqqanlar ^[3].

Boshqa tadqiqotlar XXI asr ko'nikmalari doirasida tadbirkorlik kompetensiyalari klasterlarini aniqlashga va ularni STEM loyihalarida ishtirok etish natijalari bilan bog'lashga harakat qilgan ^[4; 5].

G.Yu. Vlasov o'rta maktablar uchun E-STEM (tadbirkorlikka yo'naltirilgan STEM) modelini taklif qilgan ^[7]. Aralash usullar dizaynidan (STEM rahbarlari bilan suhbatlar va o'qituvchilar so'rovi) foydalanib, muallif tadbirkorlik amaliyotlarini (imkoniyatlarni aniqlash, yechimlarni ishlab chiqish, mahsulotni taqdim etish) mavjud STEM fanlariga integratsiya qilish uchun asos yaratadi. Model har bir yirik STEM loyihasi tadbirkorlik sikli bilan bevosita bog'liq bosqichlarni o'z ichiga olishini nazarda tutadi: muammo - g'oya - prototip - qiymat - taqdimot.

S.Ya. Romashina va A.A. Mayer mintaqaning mahalliy salohiyatiga asoslangan boshlang'ich maktablar uchun STEAMga yo'naltirilgan tadbirkorlik o'quv dasturini ishlab chiqishni tasvirlab berganlar ^[8]. O'quv dasturi fan, texnologiya, san'at, muhandislik, matematika va jamiyat elementlarini birlashtiradi hamda loyihalar haqiqiy mahalliy resurslar va faoliyatlar (hunarmandchilik, qishloq xo'jaligi va xizmatlar) atrofida quriladi. Sinov tadqiqotlari o'quvchilarning tadbirkorlik ruhi va asosiy ishga munosabatining oshganligini ko'rsatmoqda.

I.I. Antonova tomonidan olib borilgan yaqinda o'tkazilgan tadqiqot maktabda STEM yondashuvi tadbirkorlik ko'nikmalarini rivojlantirish uchun qanday maxsus ishlab chiqilishi mumkinligini ko'rsatadi: yuqori sifatli amaliy tadqiqot dizayni doirasida o'qituvchi tadqiqotchilar bilan birgalikda o'quv vazifalarini bosqichma-bosqich o'zgartiradi, tanlov elementlarini, mahsulot mas'uliyatini va foydalanuvchi qiymatini tahlil qilishni qo'shadi ^[6]. Muallif bir necha o'nlab dasturlarni tahlil qilib, ularni ta'lim darajasi, aralashuv turlari va o'lchanadigan natijalar bo'yicha tasniflaydi. U STEM kontekstida tadbirkorlik ko'nikmalarini rivojlantirishning asosiy mexanizmi sifatida tajriba va loyihaga asoslangan o'rganish ustuvorlik qilishini xulosa qiladi.

Olib borilgan izlanishlar va tahlillar natijasida kasb-hunar ta'limi muassasalari o'quvchilarini tadbirkorlik faoliyatiga yo'naltirib o'qitish va tayyorlashning zamonaviy nazariyasi hamda amaliyotidagi holatini o'rganish quyidagi muammo va ziddiyatlar mavjudligini ko'rsatdi:

- kasb-hunar kolleji o'quvchilarini tadbirkorlik faoliyatiga yo'naltirib o'qitishni amalga oshirish uchun shart-sharoitlar va pedagogik imkoniyatlarning mavjudligi bilan o'quvchilarni tadbirkorlik faoliyatiga yo'naltirib o'qitish va tayyorlashning ilmiy-uslubiy jihatdan yetarli asoslanmaganligi;
- bo'lajak mutaxassislarni tadbirkorlik faoliyatiga tayyorlashning mavjud an'anaviy tizimi bilan o'zgaruvchan mehnat bozori sharoitlarini hisobga olgan holda tadbirkorlik faoliyatiga yo'naltirib o'qitish metodikasining ishlab chiqilmaganligi;
- avtomobillarni ta'mirlash va texnik xizmat ko'rsatish bo'yicha bo'lajak mutaxassislarni tadbirkorlik faoliyatiga yo'naltirib o'qitish orqali tadbirkorlik kompetensiyalarini rivojlantirish hamda tadbirkorlik faoliyatiga yo'naltirib o'qitishning metodik tizimini takomillashtirish zarurati.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Maqolada umumta'lim maktablarida STEAM loyihalari orqali o'quvchilarda tadbirkorlik ko'nikmalarini rivojlantirish yo'llari hamda tadbirkorlik faoliyatini rivojlantirishda STEAM loyihalarining dars jarayonida qo'llanilishi har tomonlama tahlil qilinadi. Tadqiqot metodologiyasi sifatida statistik tahlil, adabiyotlarning qiyosiy tahlili va farazni asoslash usullaridan foydalanilgan.

TAHLIL VA NATIJALAR

STEAM loyihalari ta'lim tizimida innovatsion yondashuv sifatida alohida ahamiyat kasb etadi. STEAM loyihalari o'quvchilarning nazariy bilimlarini amaliyot bilan uyg'unlashtirishga qaratilgan bo'lib, ular maktab sharoitida kichik biznes loyihalarini tashkil etish, mahsulot va xizmatlarni ishlab chiqish hamda ularni taqdim etish orqali tadbirkorlik ko'nikmalarini rivojlantiradi. Bu jarayon o'quvchilarda quyidagi kompetensiyalarni shakllantirishga xizmat qiladi:

- tashabbuskorlik va ijodkorlik - yangi g'oyalarni ilgari surish hamda ularni amaliyotga tatbiq etish;
- jamoada ishlash ko'nikmalari - hamkorlikda loyihalarni amalga oshirish va mas'uliyatni taqsimlash;
- moliyaviy savodxonlik - xarajat va daromadlarni hisoblash, iqtisodiy samaradorlikni tahlil qilish;
- mas'uliyat va liderlik - qaror qabul qilish hamda boshqaruv ko'nikmalarini egallash.

STEAM loyihalarini ta'lim jarayoniga tatbiq etishda pedagogning roli muhimdir. O'qituvchi o'quvchilarga nazariy bilimlarni berish bilan birga ularni amaliy faoliyatga yo'naltiradi. Bu jarayonda quyidagi metodik yondashuvlar samarali hisoblanadi. STEAM loyihalari orqali o'quvchilarda tadbirkorlik ko'nikmalarini shakllantirish quyidagi mexanizmlar orqali amalga oshiriladi:

- amaliy mashg'ulotlar - maktab hududida kichik ishlab chiqarish yoki xizmat ko'rsatish faoliyatini tashkil etish;
- simulyatsiya va treninglar - biznes-reja tuzish, marketing strategiyasini ishlab chiqish;
- hamkorlik dasturlari - mahalliy tadbirkorlar va korxonalar bilan hamkorlikda o'quvchilarni amaliyotga jalb etish;
- innovatsion texnologiyalar - raqamli platformalar orqali virtual biznes loyihalarini yaratish.

Xalqaro tajribada STEAMga o'xshash loyihalar o'quvchilarda tadbirkorlik ko'nikmalarini rivojlantirishda samarali natijalar bergan. Masalan, Yevropa davlatlarida "School Enterprise Challenge" dasturi orqali o'quvchilar maktab bizneslarini tashkil etib, daromadni ijtimoiy loyihalarga yo'naltirmoqda^[9].

O'zbekiston sharoitida esa ushbu tajribani milliy qadriyatlar, iqtisodiy imkoniyatlar va ta'lim tizimining o'ziga xos jihatlari bilan uyg'unlashtirish zarur. STEAM loyihalari o'quvchilarda tashabbuskorlik, ijodkorlik, moliyaviy savodxonlik, jamoada ishlash va liderlik ko'nikmalarini shakllantiradi. Bu esa ta'lim jarayonining samaradorligini oshiradi, o'quvchilarning nazariy bilimlarini amaliyot bilan bog'laydi hamda ularni kelajakda iqtisodiy faol shaxs sifatida tayyorlashga xizmat qiladi.

O'quvchilarda tadbirkorlik ko'nikmalarini rivojlantirish mexanizmlariga misol sifatida quyidagilarni ko'rib chiqamiz: o'quvchilarda tadbirkorlik ko'nikmalarini rivojlantirish ta'lim jarayonining muhim vazifalaridan biri bo'lib, bu jarayon nazariy bilimlarni amaliy faoliyat bilan uyg'unlashtirish orqali amalga oshiriladi. Ilmiy-pedagogik adabiyotlarda tadbirkorlik ko'nikmalarini rivojlantirish mexanizmlari bir necha bosqich va komponentlardan iborat deb qaraladi.

- 1. Amaliy mashg'ulotlar mexanizmi.** O'quvchilarni real faoliyatga jalb etish orqali tadbirkorlik ko'nikmalari shakllanadi. Maktab hududida kichik ishlab chiqarish, xizmat ko'rsatish yoki o'quvchilar tomonidan yaratilgan mahsulotlarni taqdim etish orqali ular iqtisodiy jarayonlarni amalda o'rganadilar. Bu mexanizm o'quvchilarda "mas'uliyat, tashabbuskorlik va ijodkorlik"ni rivojlantiradi.
- 2. Simulyatsiya va treninglar mexanizmi.** Biznes-reja tuzish, marketing strategiyasini ishlab chiqish, moliyaviy hisob-kitoblarni amalga oshirish kabi mashg'ulotlar o'quvchilarda "moliyaviy savodxonlik, tahliliy fikrlash va qaror qabul qilish" ko'nikmalarini shakllantiradi. Simulyatsiya jarayonida o'quvchilar xatoliklardan saboq olish, risklarni baholash va muqobil yechimlarni ishlab chiqishni o'rganadilar.
- 3. Hamkorlik dasturlari mexanizmi.** Mahalliy tadbirkorlar, kichik korxonalar va biznes markazlari bilan hamkorlik o'quvchilarga real iqtisodiy muhitni ko'rish imkonini beradi. Bu mexanizm orqali o'quvchilar "jamoada ishlash, muloqot qilish va ijtimoiy mas'uliyatni his qilish" ko'nikmalarini egallaydilar. Hamkorlik dasturlari o'quvchilarda kelajakdagi kasbiy faoliyatga tayyorgarlikni kuchaytiradi.

- 4. Innovatsion texnologiyalar mexanizmi.** Raqamli platformalar, virtual biznes loyihalari va elektron savdo tizimlari orqali o'quvchilar zamonaviy tadbirkorlik muhitini o'rganadilar. Bu mexanizm ularda "axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalanish, innovatsion fikrlash va global iqtisodiy jarayonlarga moslashish" ko'nikmalarini shakllantiradi.
- 5. Integratsiyalashgan ta'lim mexanizmi.** Geografiya, iqtisod, matematika va informatika fanlarini STEAM loyihalari bilan bog'lash orqali o'quvchilarda kompleks bilim va ko'nikmalar shakllanadi. Bu mexanizm o'quvchilarda "fanlararo fikrlash, muammolarni tizimli hal etish va nazariy bilimlarni amaliyotga tatbiq etish" imkonini beradi.

Tadbirkorlik ko'nikmalarini rivojlantirish mexanizmlari o'quvchilarda nafaqat iqtisodiy bilimlarni, balki ijtimoiy, psixologik va kommunikativ kompetensiyalarni ham rivojlantiradi. STEAM loyihalari orqali amalga oshiriladigan amaliy mashg'ulotlar, simulyatsiya va treninglar, hamkorlik dasturlari, innovatsion texnologiyalar hamda integratsiyalashgan ta'lim mexanizmlari o'quvchilarning kelajakda iqtisodiy faol shaxs sifatida shakllanishiga xizmat qiladi.

Quyidagi jadvalda STEAM loyihalari orqali o'quvchilarda tadbirkorlik ko'nikmalarini rivojlantirish mexanizmlari yoritilgan (1-jadval).

1-jadval: STEAM loyihalari orqali o'quvchilarda tadbirkorlik ko'nikmalarini rivojlantirish

Mexanizm	Maqsad	Vositalar	Natija
Amaliy mashg'ulotlar	o'quvchilarni real iqtisodiy faoliyatga jalb qilish;	maktab hududida kichik ishlab chiqarish, xizmat ko'rsatish, mahsulot yaratish;	mas'uliyat, tashabbuskorlik, ijodkorlik ko'nikmalari shakllanadi;
Simulyatsiya va treninglar	moliyaviy savodxonlik va tahliliy fikrlashni rivojlantirish;	biznes-reja tuzish, marketing strategiyasi, risklarni baholash;	moliyaviy savodxonlik, qaror qabul qilish, muqobil yechim ishlab chiqish;
Hamkorlik dasturlari	o'quvchilarni real biznes muhitiga yaqinlashtirish;	mahalliy tadbirkorlar, korxonalar bilan hamkorlik;	jamoada ishlash, muloqot qilish, ijtimoiy mas'uliyatni his qilish;
Innovatsion texnologiyalar	zamonaviy tadbirkorlik muhitini o'rganish;	raqamli platformalar, virtual biznes loyihalari, elektron savdo tizimlari;	innovatsion fikrlash, IT ko'nikmalari, global iqtisodiy jarayonlarga moslashish;
Integratsiyalashgan ta'lim	fanlararo bilimlarni amaliyot bilan bog'lash;	geografiya, iqtisod, matematika, informatika fanlari bilan loyihalarni birlashtirish;	fanlararo fikrlash, tizimli muammo yechish, nazariy bilimlarni amaliyotga tatbiq etish;

Mazkur mexanizmlar o'quvchilarda tadbirkorlik ko'nikmalarini rivojlantirishning kompleks tizimini tashkil etadi. Amaliy mashg'ulotlar ularni real faoliyatga tayyorlasa, simulyatsiya va treninglar nazariy bilimlarni amaliy ko'nikmalarga aylantiradi. Hamkorlik dasturlari ijtimoiy mas'uliyatni kuchaytiradi, innovatsion texnologiyalar esa global iqtisodiy muhitga moslashuvni ta'minlaydi.

XULOSA VA TAKLIFLAR

O'quvchilarda tadbirkorlik ko'nikmalarini rivojlantirish ta'lim jarayonining zamonaviy talabi bo'lib, bu jarayon nazariy bilimlarni amaliyot bilan uyg'unlashtirish orqali amalga oshiriladi. STEAM loyihalari orqali tashkil etilgan mashg'ulotlar o'quvchilarda tashabbuskorlik, ijodkorlik, moliyaviy savodxonlik, jamoada ishlash va liderlik kabi muhim kompetensiyalarni rivojlantiradi. Amaliy mashg'ulotlar, simulyatsiya va treninglar, hamkorlik dasturlari, innovatsion texnologiyalar hamda integratsiyalashgan ta'lim mexanizmlari o'quvchilarning iqtisodiy faol shaxs sifatida shakllanishiga xizmat qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

- Рахматуллаева Д.Р. Касбхунар таълими муассасалари ўқувчиларини тadbirkorlik фаолиятига йўналтириб ўқитишни такомиллаштириш. 13.00.05 - Касбхунар таълими назарияси ва методикаси ихтисослиги бўйича педагогика фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD) диссертацияси автореферати. - Тошкент, 2018.
- Ҳасанобоева О., Артикова М., Мамажонов М. Оилада ўсмирларни тadbirkorликка тайёрлашда моддий ва маънавий ҳаёт уйғунлиги. - Т.: "Фан ва технология", 2021. - 80 б.
- Хизрич Р., Питерс М. Предпринимательство, или как завести собственное дело и добиться успеха. - Москва: ПрогрессУниверс, 2019. - 160 с.

4. Эргашева Ф.И. Талабаларда тадбиркорлик малакаларини ривожлантиришнинг педагогик механизмларини такомиллаштириш (иқтисодиёт таълим йўналиши талабалари мисолида). 13.00.01 - Педагогика назарияси ва педагогик таълимотлар тарихи ихтисослиги бўйича педагогика фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD) диссертацияси. - Тошкент, 2022.
5. Ходиева Д.П. Бошланғич синф ўқувчиларида тадбиркорлик фазилатини шакллантириш технологияси. Методик қўлланма. - Тошкент, 2018.
6. Антонова И.И. Дидактические условия подготовки будущих учителей технологии и предпринимательства основам менеджмента: дис. ... канд. пед. наук. - КомсомольскнаАмуре, 2022. - 172 с.
7. Власов Г.Ю. Развитие молодежного предпринимательства на современном этапе // Российское предпринимательство. - 2021. - No 10, вып. 2 (194). - С. 1116.
8. Ромашина С.Я., Майер А.А. Педагогическая фасилитация: сущность и пути реализации в образовании. Учеб. пособие. - М., 2019. - 63 с.
9. Артикова М.Б. Умумтаълим мактаби ва оила ҳамкорлиги асосида ўқувчиларда тадбиркорлик қўникмаларини ривожлантириш масалалари // Замонавий таълим / Современное образование. - 2018. - No 8. - 8998 б.

-
- 13.00.00 Pedagogika fanlari
 - 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
 - 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
 - 13.00.03 Maxsus pedagogika
 - 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
 - 13.00.07 Ta'limda menejment
 - 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
 - 07.00.00 Tarix fanlari
 - 19.00.00 Psixologiya fanlari
 - 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
 - 02.00.00 Kimyo fanlari
 - 03.00.00 Biologiya fanlari
 - 09.00.00 Falsafa fanlari
 - 10.00.00 Filologiya fanlari
 - 11.00.00 Geografiya fanlari

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Mas'ul muharrir: Ramzidin Ashurov

Ingliz tili muharriri: Murod Xoliyorov

Musahhih: Alibek Zokirov

Sahifalovchi va dizayner: Iskandar Islomov

2026. №6(6)

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

"Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali 26.09.2023-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №C-5669363 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.
Litsenziya raqami: № 136361.

Manzirimiz: Toshkent shahar, Yunusobod tumani
19-mavze, 17-uy.